

DIRECTOR
DR. ALEXANDRU RUSUREDACȚIA ȘI ADMINISTRATI
BIBLIOTECA

Cluj

Știri

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . . 150 Lei
Pe 6 luni . . . . . 75 Lei
Pe 3 luni . . . . . 40 Lei

Numărul 3 Lei

Pentru inserate se plătesc 5 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Graiul cifrelor

Pe marginea unui tablou statistic al arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș

de Dr. Alexandru Rusu.

E vorba de tabloul statistic de pe anul 1923, primul an în care locul vechilor tipărituri statistice — ajunse un fel de „șablon“ fără orice importanță — a fost luat de noile tabele statistice, compuse cu o grijă din cele mai minuțioase, care anunța tuturor, că pe viitor datele acestea se vor învrednici la centru de toată atențiunea pe care o merită.

Cercularul arhidiecezan, care introducea noile tabele, s'a trimis abia pe la mijlocul anului 1923, așa că mai multe poziții (administrarea sacramentelor, sacramentalelor ș. a.), nu mai puteau fi umplute pe acel an cu destulă exactitate, și poate aceasta a fost cauza, că tablourile protopopești s'au trimis parte defectuos, parte cu întârziere, făcând astfel ca totalizarea dela centru să nu poată fi încheiată decât pe la sfârșitul anului 1924. A fost un an de experiență, care și-a avut neapărat greutățile firești împreunate cu orice început, dar ale cărui rezultate merită întreagă atenția noastră.

Noile tabele statistice ale arhidiecezei de Blaj se estind cu adevărat la toate momentele, cari pot să orienteze asupra vieții bisericăști ce pulsează în organizațiile noastre parohiale, dându-ne în graiul sec al cifrelor pe care le cuprind o icoană din cele mai bune a situației în care se găsește această arhidieceză. Începând cu datele referitoare la numărul parohiilor și a credincioșilor și trecând peste acelea cari ne arată până în cele mai mici amănunte tot ce poate să intereseze din punctul de vedere al pastorației, tabelele acestea ne orientează până și asupra clădirilor bisericăști-școlare, o icoană a situației materiale din parohii.

*

Iată un mic rezumat al acestor date deosebit de importante.

Arhidieceza noastră a avut la sfârșitul anului 1923 un număr de 728 parohii cu nu mai puțin decât 502,383 suflete, reprezentând față de 1911 un spor de 24 parohii și de 29,339 suflete. Vacante au fost 179 parohii, deși numărul preoților din păstoriarea sufletelor a atins suma frumoasă de 637. Sporul din ultimul an al credincioșilor a fost de 7559, care, cu excepția alor 570 s. flete, rezultă din plusul de nașteri față de cazurile de moarte.

Interesante și mult grăitoare sunt datele referitoare la treceri. Față de 186 converșiuni, arhidieceza noastră a înregistrat în 1923 un număr de 282 defecțiuni, deci o pierdere de abia 96 suflete, o cifră care nu credem să fi făcut deosebită bucurie celor ce socot că adevărată să se amăgească pe sine și să alarmeze pe alții cu cifre fantastice despre marele număr

de uniți cari se simt — vorba vine! — îndemnați să îmbrățișeze ortodoxia dreptmăritoare. Și bucuria acestora va scădea și mai mult, dacă vor afla, că cu toate uneltilor lor, cunoscute și condamnate azi de toată lumea, bilanțul trecerilor ortodoxo-unite prezintă în beneficiul lor abia 51 suflete (169 față de 118, câți au venit la noi dela ortodoxie), trecând restul în favorul poezăților baptiști, față de cari avem o pierdere de 95 suflete (105, față de 10, câți s'au întors la noi dela ei).

Din rubricile referitoare la sacramente și sacramentale, ometem de astădată — pentru defectul semnalat mai sus provenit din faptul că cercularul s'a dat numai la mijlocul anului — partea referitoare la spovedanii, cuminecări, masluri, liturghii și toate sacramentalele, oprindu-ne numai la botezuri și căsătorii. Referitor la acestea însemnăm, că dacă numărul celor nebotezați este abia de 46 (fiind probabil, că și dintre aceștia cei mai mulți au fost botezați la începutul lui 1924), în schimb este foarte mare numărul copiilor nelegiuiți: din 18,815 copii născuți în 1923 sunt nelegiuiți 2133, deci aproape tot al nouălea copil. Cifra aceasta ne desvălește un rău, care după ce nu provine numai din concubinate, trebuie să fie un memento pentru preoțimea noastră, care e dator să lupte cu toate puterile pentru stăpînirea lui din mijlocul credincioșilor noștri. În legătură încreștăm aici, că la sfârșitul anului au fost 3675 concubinate, cu 149 mai puține decât la începutul anului, așijderea o cifră care nu ne servește spre laudă, mai ales că la 3180 dintre aceste părechi ambii sunt credincioși ai bisericii noastre. Referitor la căsătorii amintim că anul 1923 ne a adus 345 căsătorii mes-tecate, un număr destul de însemnat față de totalul de 3868 căsătorii.

Reuniunile pii se cifrează cu numărul de 160, având un total de 16,040 membri, dintre cari abia 1889 au fost bărbați. E vorba deci aproape exclusiv de reuniuni mariane pentru femei, cari încă par a avea o viață destul de puțin activă și aceasta din lipsa unei conduceri centrale, care, deși infăptuită pe hârtie („Unitunea reuniunilor“), nu înțelegem pentru ce nu poate să-și înceapă în sfârșit activitatea, de pe urma căreia ar putea ieși, credem, mult bine.

Ceva mai îmbucurătoare sunt datele referitoare la presă, înregistrând 6972 ziare, 1289 reviste și 9617 cărți. Dar cifrele acestea nici pe departe nu pot fi socotite mulțumitoare, așa că pe terenul acesta — va înțelege oricine — de asemenea este încă foarte mult de lucrat.

Tabloul are și date referitoare la instrucție din cari reținem, că dintre copiii obli-

gați la cercetarea școlii primare, cari au fost 54,873, au rămas fără orice instrucție 12,534 copii, cam 23 la sută, un număr de sigur foarte însemnat, care neapărat trebuie să scadă pe viitor.

Ar mai fi în sfârșit chestiunile de ordin material, asupra cărora nu ne oprim de astădată, fiindcă din punctul de vedere care a inspirat aceste sîre, ele nu prezintă un interes mai deosebit.

*

Ne permitem, în schimb, o propunere, pe care o adresăm pe această cale conferenței episcopatului nostru, singură în stare de-a o realiza. Este ideea de-a înființa un birou statistic pentru întreagă provincia noastră bisericească. Inceputurile există desigur în toate eparhiile noastre și dacă formularele nouă ale arhidiecezei, ori altele și mai perfecte, s'ar introduce la fel în toate eparhiile, o centralizare a acestor date, prelucrate întâiu la centrul fiecărei eparhii, n'ar întîmpina o greutate prea mare. În orice caz, binele ce ar urma de pe urma unei atari acțiuni comune ar întrece cu mult munoa și cheltuelile împreunate cu această lucrare.

Să sperăm deci, că ideea aceasta, care ne place să credem că va fi îmbrățișată de toți arhierii bisericii noastre, își va da în curând roadele sale.

Din proiectul pentru organizarea unitară a bisericii ortodoxe române. După frământări de ani, legea pentru organizarea unitară a celor cinci mitropolii ale bisericii ortodoxe române se apropie de realizare. Greutăți aproape de neînvinș, răsărite din cele două forme de guvernare (șaguniană dela noi și episcopală de dincolo de munți), au fost se pare în sfârșit biruite, și acordul depus în noul proiect de lege și în statutul lui de aplicare marchează destul de evident limitele de concesiuni făcute dintr-o parte și din cealaltă. Intregul poartă mai mult pecetea vechiului statut șagunian dela noi, dar are și însemnate injecții de ale concepției episcopale de dincolo.

Atât parohiile, cât și protopopiatele și eparhiile își vor avea comitetele lor numite consilii parohiale, protopopești și eparhiale, cu un număr de membri mai mic sau mai mare, având însă totdeauna proporția de 1/3 clerici și 2/3 mireni. Atribuțiile fiecăruia din aceste consilii sunt aproape aceleași din statul șagunian, dar cu adausul, neapărat foarte important, că hotărârile tuturor au lipsă, pentru a fi valabile, de aprobarea episcopului.

Ca cea mai înaltă autoritate pentru chestiunile spirituale și canonice stă în fruntea bisericii Sf. Sinod, compus din toți mitropoliții, din cei 17 episcopi eparhioști, din toți atâția arhierii-vicari și din episcopul militar. Alături de Sf. Sinod va funcționa, ca for central pentru toate chestiile cari nu sunt rezer-

vate Sinodului, *Congresul național bisericesc*, alcătuit din câte 6 reprezentanți (2 clerici și 4 mireni) ai fiecărei eparhii, aleși de consiliile eparhiale pe câte 6 ani. Membrii Sf. Sinod și câțiva reprezentanți ai unor instituții de stat, în frunte cu ministrul cultelor, sunt membri de drept ai acestui Congres, care alege din sinul său un *Consiliu central bisericesc*, forul permanent și suprem pentru afacerile comune ale întregii biserici ortodoxe.

Alegerea episcopilor și mitropoliților nu se va mai face de marele Colegiu electoral, ci de Congresul național bisericesc, împreună cu consiliul eparhial respectiv. Examinarea canonică a celor aleși o va face Sf. Sinod, iar Regele va da, la propozierea guvernului, confirmarea. Arhieriei vicari se aleg din partea Sinodului.

Afacerile disciplinare ale fețelor bisericești se vor judeca în prima instanță de *Judecătoria protopopiatului*, compusă din 3 preoți, în a doua instanță de așanumitul *Consistor eparhial*, constând tot din 3 preoți, cu cunoștințe speciale canonice și iuridice, iar în a treia și ultima instanță de *Consistorul spiritual central*.

Pentru afacerile materiale ale întregului organism bisericesc se instituie o *Eforie centrală*, care va administra fondul general bisericesc alcătuit din diverse contribuții hotărâte de Congres.

Statul își rezerva *dreptul suprem de inspecțiune și control* asupra întregii organizații, drept pe care în mod constituțional îl exercita ministerul de culte.

Concordatul bavarez*).

Articolul prim și fundamental al concordatului asigură religiei catolice *exercițiul liber și public al cultului* său în statul bavarez. În consecință statul recunoaște bisericii dreptul de a da, în sfera sa de competență, *legi și ordonanțe obligatoare* pentru credincioșii săi; deprinderea acestui drept nu va fi nici împiedecată nici stânjenită. În împlinirea datorințelor lor oficiale, eclesiasticii se bucură de protecția statului.

Ordine și congregațiuni religioase se pot institui liber după normele dreptului canonic. Statul nu face privitor la ele nici o limitare în ce privește alegerea sediului, numărul și calitatea membrilor și nici în ce privește regula lor de viață.

Numirea respective admiterea profesorilor dela facultățile teologice universitare și a celor de religione dela școlile superioare se face totdeauna de acord cu episcopul diecezan respectiv. La facultățile de litere dela universitățile din München și Würzburg trebuie să se numească măcar câte un profesor de filosofie și de istorie, contra cărui să nu se poată face nici o excepție din punct de vedere catolic și bisericesc.

Invățământul religios rămâne materia ordinară în toate școlile superioare și medii, măcar în măsura actuală. Acelaș lucru stă și pentru școlile primare. Inspectarea și îndrumarea acestui învățământ din toate școlile se rezervă bisericii. Episcopul și delegații săi au dreptul de-a denunța autorității de stat toate neajunsurile de ordin religios și moral, inge-

*) Pentru importanța deosebită, pe care o are concordatul încheiat de curând între Sfântul Scaun al Romei și Bavaria, fiind întâiul concordat potrivit noilor împrejurări de după război, dăm aici după „L'Osservatore Romano” dispozițiile principale ale acestui pact. Negocierile pentru încheierea concordatului român se urmează, pe cât știm, și ele cu multă asiduitate și astfel nu strică să cunoaștem de pe acum principiile de care e călăuzit Vaticanul în această materie.

rințele păgubitoare precum și eventualele jigniri a sentimentelor religioase, și autoritățile statului sunt datorare să ia măsuri de apărare.

La dorința părinților și a altor educatori autorizați, *trebuie să se înființeze școli primare catolice* (confesionale) în toate comunele, în cari numărul suficient de școlari face posibilă funcționarea unei atari școli. Instrucția și educația copiilor din atari școli se va încredința exclusiv unor puteri apte și dispuse de a lucra în spiritul bisericii catolice, trebuind să dovedească o pregătire corespunzătoare din toate punctele de vedere. — În temeiul normelor generale, ordinele și congregațiunile religioase pot înființa cu totul liber școli de ale lor.

Obligamentele statului de natură patrimonială, întemeiate pe legi, contracte ori alte titluri, se vor respecta, modificându-se bineînțeles dispozițiile referitoare din concordatul dela 1817 după împrejurările de azi. Statul va înființa posturi de preot în toate casele de asistență și de educație, în spitale și temnițe.

Biserica are *dreptul de-a impune credincioșilor săi dări speciale*, după normele impozitelor civile. Iar în timp de sedisvacanțe a demnitarilor beneficiari, *venitele intercalare* trec în beneficiul respectivelor eparhii.

Sfântul Scaun are deplină libertate în *alegerea arhiepiscopilor și episcopilor*. Se va ținea însă seamă de propunerile capitulelor catedrale, luându-se și avizul guvernului pentru a se vedea dacă nu are excepții de ordin politic.

Canonicii catedrali se vor constitui alternativ prin „libera conferire” a episcopului eparhial, „audito capitulo”, și prin alegere din partea capitularilor în viață, păstrându-se firește în ambele cazuri dreptul de întărire după norma art. 177 al Codicelui dreptului canonic.

Numirea preoților se va face din partea episcopului, anunțându-se guvernului înainte datele personale ale preotului designat. Firește toate persoanele numite trebuie să aibă *cetățenia bavareză, sau a unui alt stat german*, și să-și fi făcut studiile la vre-o școală germană, ori la universitățile din Roma. Dispoziția referitoare la cetățenie privește și pe superiorii ordinelor religioase.

Drepturile de patronat ale statului rămân neatrinse.

Un memento.

— Aranjarea situației văduvelor și orfanilor de preot nu mai suferă amănare. —

Un număr de peste 20 preoți ai eparhiei gherlane, în frunte cu pâr. *Emil Ostate* din Hidig publică în „Gazeta de Duminecă” dela Șimleul Silvaniei (Numărul din 25 Ianuarie) un document de următorul cuprins:

Obligament.

Subsemnații, fiind convingși de situația precară în care se găsesc familiile preoților decedați, ne-am hotărât a înființa o asociație cu scopul ca din fondurile cari le-am aduna să ajutăm familiile preoților semnatari, decedați.

Asociația se înființează cu următoarele condițiuni:

1. Asociația se înființează cu cel puțin 30 membri, preoți gr.-cat. din eparhia Gherlei, eventual din întreaga provincie mitropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș.

2. Semnatarii se obligă prin iscălitura acestui obligament, de-a plăti în zece ani consecutivi câte una mie Lei anual.

3. Fondul astfel creat este înatacabil în decurs de 5 ani, adăugându-se procentele la capital.

4. După 5 ani, 50% din interesele capitalului adunat, se distribuie ca ajutor familiilor preoților semnatari decedați.

5. Cei cari intră ulterior, vor plăti cotizațiile anuale în 10 ani consecutivi.

6. Felul administrării fondului, care se va crea, statutele, regulamentul de administrare, funcționarii administrativi și toate eventualele propuneri se vor discuta în adunarea generală a semnatarilor, cari în

momentul când se vor produce cele 30 de iscălituri, vor întruni la data și locul fixat de dl. Emil Ostate, paroh în Hidig și dl. Ioan Taloș, paroh în Jurtelec.

Importanța acestui document nu poate scăpa nimănui și'n deosebi nu-i iertat să scape celor ce îndrumă destinele bisericii noastre. Situația fondurilor noastre menite a veni în ajutorul văduvelor și orfanilor de preot pare fi într'adevăr insuportabilă și fiindcă privește interese vitale ale clerului nostru, ea trebuie a ranjată neapărat *cât mai fără întârziere*.

Acțiunea pâr. Ostate și soții, care vine cu un memento, va da sperăm un nou impuls mișcării în curs pentru o mai bună aranjare a situației acestor fonduri prin sinoadele eparhiale cari singure pot să o facă mulțumitor pentru toți

Revistă bisericească.

După concordatul încheiat de curând cu Bavaria, se va semna în timpul cel mai scurt și *concordatul dintre Sf. Scaun și Polonia*. Proiectul de lege referitor se discută acum în Corpurile legiuitoare poloneze, așa că probabil încă în cursul acestei luni concordatul polonez va fi și el un fapt împlinit.

După o luptă îndelungată, în care însuși Briand, autorul faimoasei legi de separare ro bisericii de stat, a fost pentru *menținerea amn basadei franceze de pe lângă Vatican* primministrul Herriot a obținut, punând chestie de încredere, o majoritate de abia 64 voturi în favorul *părerilor sale*. Cu aceasta nu s'a suprimat însă toate legăturile dintre Franța și Vatican, după ce interesele speciale ale Alsacien și Lorenei continuă a fi reprezentate acolo printr'un șef de misiune, pentru întreținerea căruia s'a acordat un credit de 58,000 francce

Dela parohia „Sf. Nicolae” din East Chicago Indiana (America) ne vine *vestea unei frumoase serbări culturale românești*, aranjată sub conducerea preotului nostru Dr. Victor Crisan de acolo, în legătură cu sărbătorile recente ale Nașterii Domnului. — Cu deosebire dincolo de Ocean, unde primejdia înstrăinării sufletești este destul de pronunțată, serbările de această natură au o importanță deosebită și e bine ca ele să se aranjeze cât mai des e putință.

Prima ședință a Sf. Sinod redeschis săptămâna trecută, a adus în sfârșit hotărârea de investi pe mitropolitul Ungro-Vlahiei cu titlul de *patriarh ortodox al României*. Actul înființare motivează această schimbare — care sperază că va fi îmbrățișată cu bucurie de toate bisericile surori — cu sporirea credincioșilor săi de pe urma întregirii neamului cu jertfele aduse de biserica ortodoxă română pentru „Orientul creștin de sub Turci”, față de care a avut în toate timpurile „un rol de ocrotitor și apărător”.

Aproape simultan cu ridicarea noiei patriarhii românești, *patriarhia ecumenică din Constantinopol pare a fi aproape desființată* Grecii ortodocși din imperiul otoman, pe cari avea stăpânire efectivă, sunt nevoiți să expatrieze pe teritor grecesc, iar săptămâna trecută a fost imbarcat chiar și însuși mitropolitul patriarh Constantin, fiind trimis la Salonic. Actul acesta de expulsare a turburat adânc curile politice ale Greciei, cari caută acum reabilitare a patriarhului cu ajutorul celorlalți

*) În ultimul moment primim dela pâr. *Aur Ghilea* din Săuca, unul dintre semnatarii apelului, câteva note referitoare la această chestiune, pe cari le vom în numărul proxim.

tri ortodoxe, și chiar cu acela al Ligei Națiunilor. Dar Turcii, cari după desființarea propriului lor califat, nu înțeleg să mai admită pe teritoriul lor o altă șefie bisericească, pusă — după cum se știe — permanent în serviciul intereselor peleniste, nu se lasă ușor și astfel Grecii, oricât de turburați ar fi azi, vor trebui să se împace ca mâine, cu gândul: Să-și lăse patriarhul acasă.

Vorbind despre *vechile patriarhii orientale*, actul de înființare a noii patriarhii românești spune că acestea „din nefericire (!) și din cea mai nemângăiată (!!) durere pentru poporul (?) și biserica română, nu mai pot însemna ca număr și ca poziție socială” brațul puternic și sprijinul ortodoxiei universale, pe care vrea să ajungă de acum noua patriarhie. — Oricât s'ar accentua deci faimoasa „autocelestială”, legăturile cu Constantinopolul bisericesc, azi atât de compromis, par a fi deci încă desul de puternice.

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. Ștefan Papp din Apșa de jos protopop al protopopiatului Apșei, pe pâr. Augustin Darabanth din Biserica albă de protopop onorar, pe pâr. Iuliu Chereșteșiu de adm. local la Ortelec, iar pe părintele Tit Berinde în aceeași calitate la Văleni.

— Acelaș a numit pentru inspectarea înștatământului religios dela școlile primare de *comisari consistoriali* pe următorii: Dr. Victor Cojor, Dr. George Vidican, Ioan Coste, Dr. Alexandru Ciplea, Dr. Grigorie Strâmbu, Dr. George Bob, Dr. Dumitru Manu, Dr. Titus Măniu, Vasile Pop și Augustin Pașca.

Noile premii ale „Cărții românești”. Cu termenul de 31 Decembrie 1925, soc. de editură „Cartea Românească” din București publică, în condițiile cunoscute, concurs la o înțeleagă serie de noi premii, bineșor urcate față de trecut. Două din aceste premii sunt de câte 10,000 Lei și se vor da pentru un roman cu orice fel de subiect și pentru un studiu asupra teștii și operelor poetului Vlahușă. Trei premii de câte 15,000 Lei se rezervă pentru o scriere populară contra alcoolismului și pentru temele: „Hrana muncitorului sătean și orășan” și „Educația fizică”. Mai sunt apoi 6 premii de câte 10,000 Lei pentru „O carte de povestiri pentru copii”, „Pământul Neamului românesc”, „Marile descoperiri și invențiuni din ultimul timp”, „Agricultura și gospodăria rurală în legătură cu noul regim al proprietății în România”, „Asociațiile țărănești” și „Industrializarea produselor agricole”. — Ceice ar dori să ia parte la acest concurs, să se adreseze „C. R.” (București, Bulevardul Academiei 3), de unde vor primi un prospect amănunțit, pe care-l avem de altfel și la redacția noastră.

Locale. Dumineca viitoare, a Fiului răscit, va predica în catedrală pâr. Ioan Popușmpșanu, profesor la liceul de băieți.

— *Serbarea școlară dela Treisfinți* a intrat și anul acesta în sala de gimnastică a liceului un număr public din Blaj și jur, dornic să vadă prestațiile elevilor celui mai vechiu școliu românesc. Programul a fost cel tradițional: un discurs festiv al președintelui „Cercului literar” al elevilor, care s'a ocupat de Blaj în legătură cu ideea națională, declamări din toate limbile cari se predau în liceu (română, latină, magară, franceză, germană), și câteva puncte de muzică și orhestră. Elevii rolanți s'au executat bine, și la sfârșit premiul obișnuit, care de astădată — în lipsa pâr. mitropolit ori a vicarilor —, cari n'au putut lua parte — a fost distri-

buit din partea directorului școlii. — Sara a fost așanumitul bal filantropic, care a adus „fondului elevilor bolnavi” un venit de peste 10 mii Lei.

— Azi, Sâmbătă sara, se aranjează în sa-loanele restaurantului Handrea o nouă tombolă în favorul „Institutului recunoștinței”.

România are peste un jumătate milion crășme. După o statistică recentă, țara noastră are 520,000 crășme și bodegi, în cari anual se consumă circa 260 milioane kilograme de spirtuoase sub diferite ipostasuri. Și alături de aceste cifre înspăimântătoare stau modestele cifre cari reprezintă cultura țării: 18 mii de biserici și 24 mii de școli. — Frumoase perspective!

O inițiativă laudabilă. D. R. Larchet, profesor francez în Târgu-Murăș ne cere publicarea următoarelor șire, cărora le facem ioc cu toată plăcerea: „Actualele împrejurări, diferența de valută, scumpetea vieții sunt obstacole, cari nu permit, de-ocamdată, părinților de a face ca copiii lor să învețe limbile străine și în special limba franceză. Pușini părinți se găsesc într'o situașione destul de fericită ca să-și poată trimite copiii în străinătate și mai ales în Franța spre a li-se completa educașionea. Fiecare știe însă, că o atare educașione este indispensabilă pentru orice tânără fată modernă. De aceea ne-a venit ideea de a crea în Tg.-Mureș un institut exclusiv francez, unde tinerele fete vor avea ocașionea de a primi o educașione aleasă și o puternică instrucșione franceză. Personalul didactic va fi în întregime compus din Francezi. În institut se vor primi, că interne sau externe tinere fete între 15—18 ani. Sperăm, că publicul va primi cu bunăvoință apelul nostru și în acest caz deschiderea institutului va avea loc la 1 Septembrie 1925. Cei interesați vor binevoi a se adresa cu încredere și cât mai curând D-lui R. Larchet Tg.-Mureș Str. V. Alexandri 16, care le va da toate informașionile necesare. Celor din alte localități se vor trimite prin poșta programe și informașioni. — *Comitetul fondator al „Maison Francaise”*

Aviz școlar. Ni-se cere publicarea următoarelor șire de interes public: „Toți acei părinți, cari au interes ca la școala superioară de comerț din Alba-Iulia să se înfiinșeze în anul școlar viitor 1925/6 și clasa III, sunt rugați cu insistență să binevoiască a comunica această dorinșă redacșiei gazetei Alba-Iulia din acel oraș cu posibilă grabă. Aceasta pentru a se putea exopera la timp înfiinșarea ei. — Rugăm adrese exacte.”

† **Pâr. Augustin Făgărășan**, preot la mânăștirea Moșeului (eparhia Gherlei), s'a stins la 9 Ianuarie, în anul 26 al vieșii și primul al preoșiei sale cinștite. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Pâr. Iuliu Pop**, preot emerit în Urca de câmpie (arhidieceză), s'a stins la 31 Ianuarie c. în anul 79 al vieșii și 53 al preoșiei sale cinștite. Il deplâng număroase rudeni. — Odihneasă în pace!

† **Ana Mureșanu n. Chereșteșiu**, soșia preotului nostru Auxenșiu Mureșanu din Imbuș (eparhia Gherlei), s'a stins la 22 Ianuarie în anul 67 al vieșii și 49 al fericitei sale căsătorii. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii”.

B. Oluj. Pe cât știm noi, apelul din G. B. Duică a rămas fără răsuneț. În presă cel puțin n'am văzut un singur șir referitor la el și se spune, că d. Lupu, directorul ziarului „Aurora”, încă i-ar fi trimis vorbă, că n'are să mai publice un singur șir în această direcșie.

„Carpașii” Brașov. În legătură cu cele scrise în numărul Dr. dela 1 Februarie sub titlul: „Grecocatolicii dela Unirea nu cred în infalibilitatea papei”, Vă rugăm să cunoașteți: 1. că „Unirea Poporului” care V'a smintit este o gazetă cu totul deosebită de noi și 2. că infalibilitatea papală este o chestiune pe care nu o pricepeți. Infalibilitatea Papei se referă singur la chestiuni de credinșă și morală, iar Hajdudorogul nu a privit nici una,

nici alta. Privitor la chestia lui, Papa a putut fi deci — și de fapt a fost! — „dus în rătăcire”, fără ca prin aceasta să fi încetat de a fi infalibil, cum Vi-s' pare Dvoastră. Lăsați deci aceste chestiuni în grija altora, ori, dacă neapărat trebuie să scrieți despre ele, răsfoiți mai întâiu, cât de puțin, un catehism de pe școlile primare, unde se spune atât de limpede ce va să zică infalibilitatea pagală. — O cere aceasta prestigiul gazeteriei noastre!

„Cuvântul”. București. Spuneți, Vă rugăm, dlui N. Crainic, că Sibiul ortodox, pe care-l apăra în „Dumineca” sa dela 1 Februarie, i-ar fi foarte recunoscător dacă în loc de-a anunța, pur și simplu, că — fiind vorba de mișcările confesionale — „piatra scandalului a aruncat-o dela început (!) și nejustificat (!!) Blajul”, ar aduce măcar o singură dovadă în sprijinul acestei aserșioni cu totul gratuite. „Publicașionile noastre bisericești”, la cari îndeamă d. Crainic pe cititorii săi, nu sunt la iademăna oricui, și chiar dac'ar fi, ele dovedesc tocmai contrariul. Urgia confesională a pornit-o mitropolitul dela Sibiul și o susșin cu înverșunare — trecând-o mai nou și'n politică — toți „lupașii” zilelor noastre, cari totuși au îndrășneala de-a spune, că apa o tulbură „oiaș” din vale.

P. Reghin. Mulțumim pentru datele trimise în legătură cu articolul nostru „Svârcoliri neodihnite”. Ne-au mai venit și din alte părți și îndată ce vom avea toate, o să dăm dlui ministru Lăpădatu o nouă dovadă despre falsitatea informașionilor, pe cari i-le subministrează cercurile ortodoxe.

M. Tapu. Primit 120 Lei. Pentru completarea abonamentului pe anul curent, Vă rugăm, mai trimiteți 30 Lei.

Cercul catolic. Oradea-mare. Primit 120 Lei. Mai trebuie pe anul curent încă 30 Lei.

S. Sânmarghita. Pe anul trecut mai restăți cu 15 Lei. Calendarele cerute s'au trimis.

Bis gr.-cat. Băsești. Până la finea anului 1924 este restantă de 150 Lei.

A. Dubricioni. Primit 116 Lei. Pe anul 1924 mai restăți cu 44 Lei.

Dr. S. Odorheiu. Am primit 100 Lei. Mai restăți 20.

Uzinele de fier și domeniile din Reșita S. A.

AVIZ

Se aduce la cunoștinșă purtătorilor de certificate provizorii asupra acșionilor emis. I-a și II-a (realizată în 1920) că sunt invitați să-și prezinte certificatele ce posedă la ghișetele societășii, București, Str. Povernei No. 2 între orele 9—12, spre a obștine acșionile definitive.

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșita S. A.

(26) 1—2

Parohia gr.-cat. din Chimitelnicul de câmpie.

Intreprindere

Curatoratul bisericii gr.-catolice din Chimitelnicul de câmpie, plasa Ludoșul de Murăș (județul Turda-Arieș), anunșă prin aceasta, că în primăvara anului curent 1925 voește a se apuca de *edificarea unei noi biserici* din clădirile economice ale contelui N. Bánfy din localitate.

Doritorii de a lua în întreprindere edificarea acestei biserici sunt invitați ca, cel mai târziu până în 15 Februarie, să se prezinte la fașa locului spre a-și lua informașionile de lipsă pentru pregătirea planului de edificare și a preliminarului de cheltueli.

Chimitelnic, la 20 Ianuarie 1925.

Teodor Hârșian
paroh.

Ionăș Budian
curator-primar.

(17) 3—3

Preoșime!

Nou Apărut!

Predici la morșii

de I. MARGA, protopop

1 expl. 45 lei, plus 5 lei porto.

Se află la Librăria Anca. Cluj.

(7) 13—20

„VULTURUL“ Institut de credit și economii. Societate pe acții în Diciosânmărtin

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii „VULTURUL“ S. P. A. în Diciosânmărtin, se invită c toată onoarea în sensul § 22 și următorii din statute

La a XVIII-a Adunare Generală Ordinară

care se va ținea în Diciosânmărtin Sâmbătă la 28 Februarie 1925 la 11 ore a. m. în localul institutului.

OBIECTELE SUNT:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administrație, raportul comitetului de cenzori, stabilirea bilanțului și darea absolutului.
3. Distribuirea profitului net.
4. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1925.
5. Intregirea Consiliului de administrație.
6. Modificarea §-lui 4 din statute și introducerea dispozițiunii Min. de Ind. și Com. de sub Nr. 87,878 din 1924.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală sunt rugați a-și depune la cassa institutului nostru, sau la institutetele membre „SOLIDARITĂȚII“ acțiunile, eventual documentul de plenipotență, până la 26 Februarie a. c.

Diciosânmărtin, la 24 Ianuarie 1925.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Victor G. Maior m. p.
președinte

Simeon Moldovan m. p.
membru în Consiliul de administrație

Bilanț pe anul al XVIII-lea de gestiune 1924.

Active.	Conto	Bilanzul.	Passive.
Cassa în numerar	174,876.69	Capital societar	600,000
Cambii de bancă	4,900,563.50	Fond de rezervă	300,000.—
Imprumuturi hipotecare	13,414.—	Fond de penziune	100,000.—
Conturi curente cu acoperire	3,316,453.—	Depuneri în libele	5,829,129.10
Efecte	71,000.—	Depuneri în conto curent	782,026.—
Realități	100,000.—	Reescompt la Banca Națională	273,000
Diverse conturi debitoare	181,148.45	Depozite provizorii	639,926
		Dividendă neridicată	8,358
		Interese transitoare	146,999
		Profit curat	78,016
	<u>8,757,455.64</u>		<u>8,757,455</u>
Debit.	Conto Profit	și Pierdere.	Credit
Interese la depuneri	313,413.99	Interese dela cambii	263,761.66
Interese la depuneri în Conto curent	30,058.90	Interese dela împrumuturi hipotecare	1,096.—
Interese la reescompt	3,845.50	Interese dela conto curent	236,609.38
Salare	172,300.—	Interese dela efecte	5,045.—
Cheltueli de administrație	88,106.83	Proviziuni	257,967
Porto	12,039.65	Chirie	1,690
Impozite	50,388.22		
Profit curat	78,016.67		
	<u>756,169.76</u>		<u>756,169</u>

Diciosânmărtin, la 31 Decembrie 1924.

Alexandru Maior m. p.
director.

Carol Simény m. p.
contabil

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Victor G. Maior m. p. preș. Simeon Moldovan m. p. vicepreș. George Săbău m. p. Nicolae Frâncu m. p. Iuliu Laslo m. p.
Victor Muntean m. p. Gregoriu Șimon m. p. Dănilă Boilă m. p. Ioan Baia m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului

COMITETUL DE CENZORI:

Aurel C. Domșa m. p. Nicolae Todoran m. p. Augustin Chețan m. p. Petru Coman m. p.
președinte.

Raportul comitetului de cenzori.

Onorată adunare generală!

Avem onoare a Vă raporta că Comitetul de cenzori în conformitate cu Legea Comercială, în cursul anului 1924, scrontat de mai multe ori cassa institutului și împrumuturile hipotecare, cambiale și de cont-curent; a revăzut cărțile de contabilitate și în totdeauna a constatat punctualitate și ordine, valorile și documentele institutului în consonanță cu inventarul sunt bine îngrijite și în loc sigur păstrate.

A cenzurat bilanțul anului 1924, contul profitului și pierderilor și confruntându-le din poziție în poziție cu cărțile principale și auxiliare, precum și cu estrasele referitoare, le-a aflat exacte și conduse în sensul Legii Comerciale și a Statutelor institutului.

Venitul net de Lei 78,016,67 este real, prin urmare ne alăturăm și noi la raportul Consiliului de administrație; propunem aceluia referitor la împărțire, rugându-Vă să binevoiți a ne da absolutul atât nouă, cât și Consiliului de administrație, primind proiectul referitor la împărțirea profitului net pe anul 1924.

Diciosânmărtin, la 24 Ianuarie 1925

COMITETUL DE CENZORI:

Aurel C. Domșa m. p.
președinte.

Augustin Chețan m. p.
notar.